Ei oikeutta maassa saa,
ken itse sit' ei hanki.
(Kaarlo Kramsu)

Kenraali Hannes Ignatius

H. I.: „L.L. on reaktio maanpetturuutta vastaan".

*

Inkeristä runoin ja sanoin.

*

Punarutto sanoin ja kuvin.

*

Vasemmisto ja taide.

*

Eerolaisen vastineesta: aktivistit ja viranomaiset.

*

Vasemmiston hyökkäykset, Sinimusta-järjestöstä y.m. y.m.

SINIMUSTA

Lapuanhenkinen viikkojulkaisu

Päätoimittaja: Heikki Asunta

Lapua 19. 4. 1931. Hinta 3:— N:o 7.

Etelä-Pohjanmaan Pankki Oy:n

tila maaliskuun 31 p:nä 1931.

Vastaavaa:		Vastattavaa:	
Käteistä rahaa	392,958: 28	Osakepääoma	10,000,000: —
Saatavaa muilta pankeilta	4,236,367: 54	Vararahasto	31,119: 09
Ulkomaan rahaa	63,386: 65	Voitonjakorahasto	280,071: 81
Ulkomaan kirjeenvaihtajia	420,438: 05	Voitto- ja tappiotili	216,470: 92
Toisten pankkien tall. tod.	693,404: 32	Talletuksia	17,581,194: 94
Kassa ja kassasijoitukset yht.	5,806,554: 84	Juokseva tili	2,732,759: 39
Kotimaisia vekseleitä	6,881,129: 80	Kotim. kirjeenvaihtajia	1,295,863: 30
Lainoja	14,250,089: 25	Postilähetysvekseleitä	87,711: 30
Kassakreditiivejä	3,131,394: 10	Perittyjä vekseleitä	7,996: —
Kotim. kirjeenvaihtajia	481,359: 25	Provisioita	29,793: 55
Pankkikiinteimistöjä	37,948: 15		
Irtaimistoa	292,393: 95		
Korkoja	436,271: 59		
Palkkoja ja kulunkeja	330,256: 30		
Eri tilejä	615,583: 07		
Smk.	32,262,980: 30	Smk.	32,262,980: 30

Talletuskorko 6 k.k. irtis. 7½ % juoksevalla tillä 5½ %

Lapuan Liikkeen

Ryijyjä
Ryijytyynyjä
Kravattinauhoja
Naistenmerkkejä
Puukkoja

saatavana

Lapuan Kotityöstä
Lapua.

Tampereen Sementtivalimo
Tampere

Talokeskus
Helsinki - Aleksanderink. 19.

Hautaustoimisto
HILJA ROUSTI
Helsinki Etelä-Espl. 22.

Lapuan Liikkeen sihteerin

toimi

on haettavana. Hakemukset t. k. 25 päivään mennessä Lapuan Liikkeen kansliaan Lapualla. Yksityiskohtainen selostus entisestä toiminnasta, toimipaikoista ja perhesuhteista liitettävä mukaan. Todistuksia ei tarvitse lähettää mukana eikä suosituksia, ellei niitä erikseen vaadita. Palkkavaatimus sekä ilmoitus, milloin voi toimeen saapua, hakemuksessa mainittava.

LAPUAN LIIKKEEN JOHTO.

Olkaamme valveilla!

Kun arvoisa toimituksenne kääntyi puoleeni pyynnöllä, että kirjoittaisin lehteenne, teen sen mielihyvällä, sillä minä kuulun niihin, jotka ymmärtävät minkä palveluksen Pohjanmaan kansannousu on tehnyt maallemme.

Lapuan Liike on reaktiooni sitä leväperäisyyttä vastaan, jota on osoitettu maassamme maanpetokselliselle toiminnalle. Se oli Pohjanmaan isänmaallinen kansa, joka ei voinut sallia, että hallitus ja eduskunta toimettomina antoivat tämän vaaran kasvaa kasvamistaan.

Onhan maamme maantieteellinen asema niin vaaranalainen, että me naapurikansana saamme vastaanottaa ensimäisenä bolshevismin hyökkäysaallon, ja jos silloin sisäinen rintamamme on rikkinäinen, on maamme tuho kulttuurikansana varma. Minä en ymmärrä niitä, jotka levollisessti katsovat, mitä Venäjällä tapahtuu, eivätkä näy tietävän, että Venäjä valmistautuu sotaan viedäkseen läpi saarnaamansa maailmanvallankumouksen. Jo koulupenkillä valmistetaan lapsia tätä tulevaa maailmansotaa varten ja heidän 5-vuotisohjelmansa takaa heille myöskin aineellisen valmiuden sotaan. Jos me emme käytä niitä muutamia vuosia, joita meillä ehkä on käytettävinämme vielä sisällisen asemamme turvallistuttamiseen ja armeijamme sotavalmiuden kehittämiseen, niin olemme itse syypäitä omaan turmioomme. Minä en käsitä niitä puolustusministereitä, jotka itse ovat olleet valmiit tahi antavat eduskunnan pyyhkäistä vuosittain välttämättömimmät armeijan tarveaineet pois budgetista, tekemättä siitä kabinettikysymystä. Voivatko he levollisella omallatunnolla kerran kuulla tuhansia nuorukaisia uhrattavan senvuoksi, ettei armeijallemme ole aikanaan hankittu kylliksi tykkejä, miinanheittäjiä, kaasuvalmisteita, ampumatarpeita j.n.e. voidakseen estää vihollisen läpimurron. Kun joulukuussa 1916 Ranskan tasavallan presidentti matkusti Verduniin kiittämään tasavallan puolesta kenraali Pètainia Verdunin urhoollisesta puolustuksesta, niin tämä vastasi kylmästi m.m.: „Saavutukset olisivat olleet paljon parempia, jos Ranskaa olisi paremmin hallittu". Ällistyneenä vastasi presidentti: „Te unohdatte, kenraali, että puhutte tasavallan ensimmäisen henkilön kanssa." „En, herra presidentti, minä en unohda sitä, ja jos minä sen sanon, niin se on sentähden, että tiedän, että tasavallan ensimmäinen virkamies voi sen tehdä." Pelkään, että meillä kerran tulevat sanat olemaan vielä katkerammat!

Ja miten olisi armeijamme rajalla voinut toimia, jos laajalta järjestetty kommunistinen liike toimisi sen selän takana. Olisi mielenkiintoista tietää, mitä olisi saatu aikaan ilman kansannousua. Lapuan lähetystön vetoaminen hallitusmiehiin ja eduskunnan puolueryhmiin ei tuottanut tulosta. Ensimmäinen laiton teko oli kommunistien pieksäminen Lapualla, kommunistien, jotka esiintyivät Neuvosto-Venäjän punaisissa paidoissa. Tahtoisin kysyä, onko se Lapuan vastustajien kanta, että kommunistit vapaasti saisivat esiintyä tällä lailla, taikka ehkä niinkuin Norjassa muodostaa aseellisia punakaarteja?

Meidän kansamme isänmaallinen aines on jo kauan saanut kärsiä siitä, että valtiovalta on ennen ja vieläkin niin välinpitämättömästi seurannut kommunistien valtiopetoksellista toimintaa. Meillä on valtiopetoksellinen toiminta niin yleistä, että sellaisesta asiasta, josta ulkomailla paksuilla otsakkeilla kirjoitetaan hälyytyshuutoja kuten Jyväskylässä paljastuneesta aikomuksesta räjäyttää valtion patruunatehdas, kirjoitetaan jossain pikku uutisessa, mutta jos entinen maanpetturi ja kuritusvanki, joka on vallankumousoikeuden puheenjohtajana toiminut jossain pitäjässä ja siellä tehnyt tihutöitään, potkitaan toisesta pitäjästä ulos, niin siitä tehdään hirmuinen juttu. Tuollainen herra olisi, jos hän olisi ollut Amerikan kansalainen, menettänyt henkensä Sing-Sing vankilan sähkötuolissa, jos hän olisi ollut ranskalainen, viruisi hän vielä Pirunsaarella, ja jos hän olisi ollut englantilainen, olisi hänet hirtetty. Mutta kummallista kuinka meillä hemmoitellaan näitä entisiä punaryssiä.

Mitä Lapuan Liike on tehnyt tämän kansallisen häpeän poistamiseksi, tietää jokainen. Ja miten tärkeä se oli maallemme, osoittaa parhaiten se kiukku, jota Moskova on osoittanut. He eivät ole tyytyneet vain herjauskirjoituksiin, vaan ovat he vastaukseksi lapualaisille alkaneet

Inkerin rukous

Taivahan taatto, laupias Luoja,
kärsivän turva, heikkojen suoja,
Sinun on kunnia, voima ja valta
päästää pienikin ahdingon alta.
Katsahda meihin, hätämme nää,
kuule oi Inkerin rukous tää!

Suomen heimomme viimeinen vahti
itähän olemme. — Slaavien mahti
vuossadat meitä on koittanut raastaa,
juurtamme jäytää, syöttää saastaa.
Nytkö jo viimein voimamme vaipuu,
usvahan haipuu onnemme kaipuu?

Auta oi meitä, armahda meitä,
kansaamme turmaan viel' älä heitä.
Kotimme, kontumme ryösti jo vaino,
harteille pantu on paatinen paino.
Oikeus poljettu, lokahan lyöty,
kuolema koittanut, Inkeri myöty!

Silti me uskoa viel' emme heitä.
Armahda taivaitten Jumala meitä!
Koittele lapsias', vaan älä jätä.
Lievitä Inkerin tuska ja hätä.
Pitkä ja raskas on lastesi tie,
koska, ah, koska se lepohon vie!

Taivaitten Jumala, orpojen usko,
aamuumme anna jo armosi rusko,
niinkuin sä annoit veljille Suomen;
heille jo valkeni vapaus-huomen.
Katsahda meihin, hätämme nää,
kuule oi Inkerin rukous tää.

PAAVO RÄISÄNEN.

---

kerätä punaisessa Karjalassa rahoja lentokoneita varten.

Mutta sitä on vaikea käsittää, että meilläkin on porvarillisia lehtiä, jotka yhtä kiukkuisesti kuin Neuvosto-Venäjän lehdet ahdistavat ja parjaavat Lapuan Liikettä. Luulisi toki, että kaikki lehdet ja puolueet voisivat yhtyä Lapuan Liikkeen perusajatukseen: isänmaallisuus voittoon!

Lapuan Liike voi levollisesti kulkea alkamaansa uraa. Sitä kannattaa maan isänmaallinen aines, sen takana seisoo myös entinen vapausarmeijamme, joka nyt ympäri maatamme muodostaa rintamamiesyhdistyksiä.

Se seisoo rinnakkain Lapuan Liikkeen kera maamme politiikan vartijana. Se ei salli, että vapaussodan kalliilla verellä ostettuja saavutuksia uhrataan puoluepyyteitten alttarilla.

H. I.

Oopperalaulaja Severus Konkola

T.k. 10:ttä päivää vasten yöllä kuoli kotonaan Helsingissä sydänhalvaukseen oopperalaulaja, jääkäriluutnantti ja hovioikeuden auskultantti Severus Konkola. Hän oli syntynyt Jämsässä 17. 7. 1887. Tultuaan ylioppilaaksi Tampereen reali-lyseosta v. 1907 antautui hän harjoittamaan lakitieteellisiä opintoja suorittaen oikeustutkinnon v. 1915, minkä jälkeen hänet kirjoitettiin auskultantiksi Turun hovioikeuteen.

Samana vuonna liittyi Konkola niihin isänmaallisiin miehiin, joille vastaperustetun jääkäripataljoonan tarkoitus ja päämäärät merkitsivät henkilökohtaisia päämääriä enemmän. Hän kirjoittautui pataljoonaan, minkä mukana hän v. 1917 palasi kotimaahan. Vapaustaistelumme aikana otti Konkola osaa m. m. Vilppulan, Länkipohjan, Oriveden ja Messukylän taisteluihin eroten sotapalveluksesta jääkäriluutnantin arvolla v. 1918. Tämän jälkeen alkoi Konkola harjoittaa lauluopintoja oleskellen useamman vuoden Saksassa ja Italiassa. Leipzigissä kiinnitettiin Konkola sikäläiseen oopperaan. Palattuaan lopullisesti Suomeen on hän toiminut Suomalaisessa Oopperassa yhtenä sen käytetyimmistä ja huomattavimmista voimista.

Severus Konkola oli luonteeltaan rauhallinen ja harvinaisen vaatimaton. Hänessä on Suomi menettänyt yhden parhaista pojistansa, miehen, joka eli maansa hyväksi niin ihmisenä kuin taiteilijanakin. Laajaan toveripiiriin jättää hänen poismenonsa täyttymättömän aukon.

Inkerin hätä huipussaan

Huolimatta siitä, että Neuvosto-Venäjän harjoittama häikäilemätön sortopolitiikka Inkerissä on herättänyt huomiota suurvaltainkin taholla ja että esim. Englannin alahuoneessa oli asiasta kysymys viime maaliskuun loppupuolella, jolloin Neuvosto-Venäjää ankarasti syytettiin Tarton rauhansopimusten rikkomisesta, jatkuu inkeriläisten sorto edelleen jos mahdollista entisestäänkin häikäilemättömämmässä muodossa. Päivälehdet kertoivat äskettäin, että 200 inkeriläistä perhettä on jälleen kuljetettu lämmittämättömissä härkävaunuissa pois asuma-alueeltaan, osa Muurmannille Hiipinän kaivoksiin, osa Siperiaan. Vangitut perheet on tavallisesti yön aikana kuljetettu lukituissa vaunuissa lähellä Pietaria olevalle Kushelevkan asemalle, missä onnettomat inkeriläiset lajitellaan elukoitten tavoin edelleen kuljetettaviksi. Viime viikon aikana on nimenomaan Pohjois-Inkerin miehiä ja naisia viety orjuuteen kaikkiaan 180 (!) vaununlastia. Inkeri on kuvaamattoman kauhun vallassa. Epätoivoissaan yrittävät jäljelle jääneet ilmoittautua kollektiivien jäseniksi, mutta tämäkään ei ole estänyt omaisuuden takavarikoimista eikä kotien hävitystä. Orjakuljetus jatkuu yhä. Monissa kylissä on vain vanhuksia ja sairaita, joitten kohtalosta luonnollisesti eivät neuvostoviranomaiset vastaa. Lapset kuljetetaan Pietariin bolshevististen metodien mukaan kasvatettaviksi. Pakeneminen rajan yli on mahdotonta.

Olisiko kukaan pari vuosikymmentä sitten saattanut aavistaa, että Euroopan rajojen sisäpuolella kerran vielä tulisi kukoistamaan niin täydellisesti järjestetty barbaarivaltio kuin Neuvosto-Venäjä nyt on? Miten kauan Eurooppa aikoo sitä suvaita ja mitä tekee Suomen mies lihallisen veljeskansansa hyväksi? Tarton rauhojako?

X.

Säästäjät ja tallettajat

Ehdotuksia:

Pidettävä kokous, perustettava säästäjäin järjestö ja oma lehti sekä tarvittaessa oma pankki ja vakuutusyhtiö.

Kirjoitukseni johdosta tämän lehden 3:ssa numerossa olen saanut kirjeitä joka ilmansuunnalta. Kaikissa näissä — yhtä poikkeusta lukuunottamatta — pidetään välttämättömänä säästäjäin oma-alotteista toimintaa. On keksittävä keino, jonka pitäisi »olla tepsivä, että se veisi tuloksiin ja vieläpä nopeasti». Näitä keinoja on esitetty useitakin. On yhdytty ehdotukseeni yhteisen kokouksen pitämisestä. On ehdotettu oman lehden perustamista ja säästäjien asian yleiseen tietoisuuteen saattamista sanomalehdistön välityksellä. On kaivattu pankkia, joka ei alistuisi säästäjiä vahingoittavaankorkosopimukseen. Tarvittaessa olisi perustettava oma pankkilaitos. Kaikki pitävät välttämättömänä oman yhdistyksen perustamista.

Kaikki ehdotukset tuntuvat oikeilta ja oikeutetuilta. Oikeilta siksi, etteivät säästäjäin etua valvo ketkään muut kuin he itse, ja oikeutetuilta siksi, että yhteiskunnan rakentaminen edelleen tarvitsee välttämättä säästäjiä. Yhteinen kokous on välttämätön oman järjestön perustamiseksi, jollaisia järjestöjä on usealla taholla suunniteltu perustettavaksi. Tämän järjestön asiaksi jäisi sitten muiden toimenpiteiden kehittäminen sille annettujen ohjeitten mukaan. Säästäjäin asia myöskin tarvitsee jatkuvaa kehittämistä ja valvomista. Ei se ole tämän päivän tai tämän vuoden eipä edes yksin tämän pula-ajankaan asia. Jos säästäjät olisivat olleet järjestyneinä maailman sodan jälkeen, olisivat he voineet monessa suhteessa parantaa asemaansa. Tuskinpa vain entistä kymmenpennistä nykyään kutsuttaisiin markaksi, jos säästäjäinkin puolesta olisi vakavassa äänilajissa puututtu asioiden kulkuun. Korvattiinhan maailmansodan jälkeen meidänkin maassamme jos jonkinlaisia vahinkoja, mutta säästäjäin vahingot, jotka kuitenkin olivat moninverroin suuremmat, jäivät kokonaan korvaamatta. Toiselta puolen jätettiin ansioton voitto, arvojen nousu, kokonaan verottamatta. Kaiken oikeuden ja kohtuuden mukaan olisi edes osa siitä voitu siirtää säästäjille, joiden omaisuudet tämä arvojen nousu miltei kokonaan riisti.

Jokainen maa tarvitsee voimakkaan säästäjäluokan voidakseen taloudellisesti kehittyä. Onhan taloudellinen edistyminen sitäpaitsi myöskin henkisen kehityksen a ja o. Säästäjäin järjestön perustaminen olisi kansantaloudellisestikin tärkeätä. Jos se voisi vain osaltakin estää niitä oikeudenloukkauksia, joita meidän maassamme yhtämittaisesti tapahtuu säästäjille, olisi sillä jo sinänsä huomattava merkitys säästämishalun kasvamisen kannalta katsottuna. Kirjoituksessa »Rikollista kiihoitusta» nimimerkki K. W. tuo esille »Vaasa»-lehden 70:ssä numerossa sarjan meidän talouselämämme kypsymättömyyttä todistavia tapauksia ja samantapaisten nykyisiä ilmenemismuotoja, jotka ovat omiaan johtamaan sekä valtio- että yksityistaloudet täydelliseen ahdinkotilaan. Täydellä oikeutuksella kirjoittaja ihmetteleekin, „ettei säästämisen halu vallinneissa olosuhteissa ole tyyten loppunut“. Toisena tehtävänään voisi säästäjäin järjestö tehdä tuloksellista työtä säästämisharrastuksen elvyttämiseksi. Joka tapauksessa sen työ muodostuisi isänmaamme taloudellisen vieläpä välillisesti henkisenkin itsenäisyyden ja tulevaisuuden turvaamiseksi. Sille voisi olla mahdollista suuressa määrin toteuttaa yksinäisen säästäjän oikeat tarkoitusperät: valmistaa jälkeemme tulevien polku selvemmäksi ja leveämmäksi meiltä jääviin tehtäviin, niin että maatamme jo lähitulevaisuudessa terveellä tavalla rakennettaisiin.

Säästäjäin järjestön perustamisajatus tuntuu täysin kypsältä, joten sitä on lähdettävä kehittämään. Perustavan kokouksen paikaksi on esitetty sekä Seinäjokea että Tamperetta. Valmistavan toimikunnan jäseniä ei ole nimellisesti kukaan ehdottanut. Eräs säästäjäveteraani, jonka kirjoituksia „Säästäjäin asiasta“ on silloin tällöin näkynyt päivälehtiemme palstoilla pitkän ajan kuluessa, on tarjoutunut yhdeksi alustajaksi. Useat kirjoittajat ovat jättäneet allekirjoittaneen tehtäväksi valmistavan toimikunnan keräämisen. Jos minulla olisi aikaa

ja edellytyksiä, olisin siihen heti valmis, mutta olosuhteiden pakosta on minun odotettava ehdotuksianne ja jätettävä asian edelleen kehittäminen toisiin pätevämpiin käsiin. Saatuani vastauksenne, muodostelen niistä ilmenevien ajatusten perusteella ehdotuksen, joka sitten sekä taloudellisten että muiden mahdollisuuksien mukaisesti saatetaan säästäjäin tietoon. Lopetan tämän osan jo mainitun säästäjäveteraanin sanoilla: „Kansantaloustieteessä mainitaan säästäjiä kansan parhaaksi osaksi, ja useassa suhteessa he sitä ovatkin. — Kansalla, jonka paras osa ei nouse moista vääryyttä (säästäjiä kohdanneita oikeudenloukkauksia) vastaan, omasta puolestaan sekä koko talouselämän harhaantuneelle pohjalle joutumisen nimessä, ei saata olla edessään mitään positiivista tulevaisuutta. — Pois jo velttous ja häpeällinen holhouksen alaisuus! Tallettajain on otettava omien yhteisten asioittensa hoito yhteisvoimin omiin käsiinsä. Heidän on noustava!

Lopuksi muutama sana säästäjäin yhteistoiminnan vastustajalle. Minä en ole puoltanut korkeita lainauskorkoja. Olen vaatinut kaikille oikeutta ja kohtuutta. Siinä ei pitäisi olla mitään moittimista. Myönnän, että säästäjä tulee toimeen säästöinensä ja korkotuloinensa yhtähyvin kuin koronmaksajakin lainoineen. Mutta mitä tämä merkitsee kyseessä olevalle asialle? Onko säästäjältä aina otettava pois kaikki, ettei tuhlaajan tarvitsi vaivautua ajattelemaan menojensa supistamiseksi? Vielä pidätte säästäjäin omana syynä, että heidän kultamarkkansa maailmansodan jälkeen muuttuivat kymmenpennisiksi, eli aikana, jolloin heidän olisi ollut helppo yrittää rahoillaan, kun „moni otti alun aivan tyhjästäkin". Säästäjät ovat yksinkertaista väkeä, joka on tottunut niittämään vain kylvönsä tuloksista. Nyt kyseessä olevana aikana ei perustuslakimme suojelluthaan yhtä osaa väestöstämme omaisuuden turvaan ja tasavertaisuuteen nähden ja seurauksena säästäjät menettivät siemenensäkin. Ne yksinkertaisesti siirtyivät vain niille, jotka osaavat ottaa „tyhjästäkin". Mutta nyt, kun keinottelumahdollisuudet ovat loppuneet ja tyhjästä luodut säästöt ovat painuneet tyhjyyteen, on nostettu poru, joka lakkaamattomana kaikuna kiertelee sanomalehdistössä ja muualla. Miksi pitäisi tukkia säästäjän suu, kun hän puoltaa oikeuksiaan ja vilpittömällä tavalla keräämänsä omaisuuden säilymistä. Olisiko sekin oikeus säästäjältä riistettävä? Esittämämme teoria elintason mukana alentuvasta korkotasosta tukee meidän vaatimuksiamme. Kun elintaso on samassa kuin ennen maailmansotaakin, saa säästökorkokin alentua silloin vallinneeseen viiteen prosenttiin. Mutta millä tavalla ja millä määrällä korvataan säästäjäin kärsimät vahingot ja miten turvataan heidän ahkeroimisensa tulosten säilyttäminen vastaisuudessa, ovat olojemme tervehtymisen nimessä sitä ennen ratkaistavia kysymyksiä.

Kirjeenne lopussa kertaatte Turunmaan sanat: „On päästävä työhön käsiksi pulasta selviytyäksemme". Lausetta ympäröivästä ajatuksesta irroitettuna voi tuon lauseen käsittää monella tavalla. Kirjeestänne saamani käsityksen mukaan olette Te ottanut sen kehoituksena tuotannollisen työn laajentamiseksi. Jos nykyään jatkuva pulakausi olisi noin helposti voitettavissa, ei siitä olisi tarvis enään puhuakaan. Sehän ei enään ole raha-, vaan talouspulan luontoinen ja esiintyy tällä kertaa pääasiassa menekkipulana. Kun varastomme ovat täynnä tavaroita, olisi vähemmän harkittua kiinnittää vähäiset rahavaramme uusiin kaupaksi käymättömiin valmisteisiin. Työhön kyllä on käytävä, mutta minun mielestäni se on kohdistettava yleisön ostokyvyn parantamiseksi, nykyään vallalla olevan pessimismin voittamiseksi ja kotimaisten tuotteiden menekin eli kulutuksen kohottamiseksi. Ellei ole ostokykyä, ei ole menekkiäkään. Ellei ole menekkiä, ei voi olla tuotantoakaan eikä työtä työttömille. Yhtenä menekin syntymisen tärkeänä edellytyksenä on riittävä palkkataso.

Työtä on siis yllinkyllin, ja varmasti siksi vaikeatakin, että se kiinnostaa ketä tahansa. Kuka osaa parhaalla tavalla ratkaista usein ristiriitaisilta näyttävät kysymykset, siinä on tilaa oikealla kilvoittelulla niiden kesken, joilla on valta päättää asioista. Poliittisten nikartelijoiden piirissä ei näytä ehdittävän ajatellakaan muita kuin lehmäkauppoja ja muita vaalimenestystä varmentavia temppuja. Näistä taloudellista kypsymättömyyttä todistavista tempuista uusin on ehdotus valtion virkailijoiden palkkojen alentamiseksi. Jos tällaista ostokykyä alentavia ja muita yhtä nerokkaita toimenpiteitä voitaisiin saada toteutetuksi, voisi meidän talouspulastamme tulla ikuinen.

Ettei minulta kiellettäisi mahdollisuutta tätä tietä tuoda esille vaatimattomia ajatuksiani, olen pakoitettu supistamaan kirjoitukseni tähän ja lopetan paljon mietiskelleen, mutta mielestäni vääriin perusteluihin eksyneen vastustajani sanoilla: „kun kaikki kääntyisi kansan ja isänmaan parhaaksi".

Harmistunut Säästäjä.

Sinimusta, Lapua.

*

Pulakysymyksen ratkaisu on kova pähkinä purtavaksi. „Harmistunut Säästäjä", joka lehtemme välityksellä on ryhtynyt kirjeenvaihtoon lukijoittemme kanssa, selostanee edelleenkin mielenkiintoisten kirjekeskustelujen tuloksia palstoillamme.

Venäjän kysymys

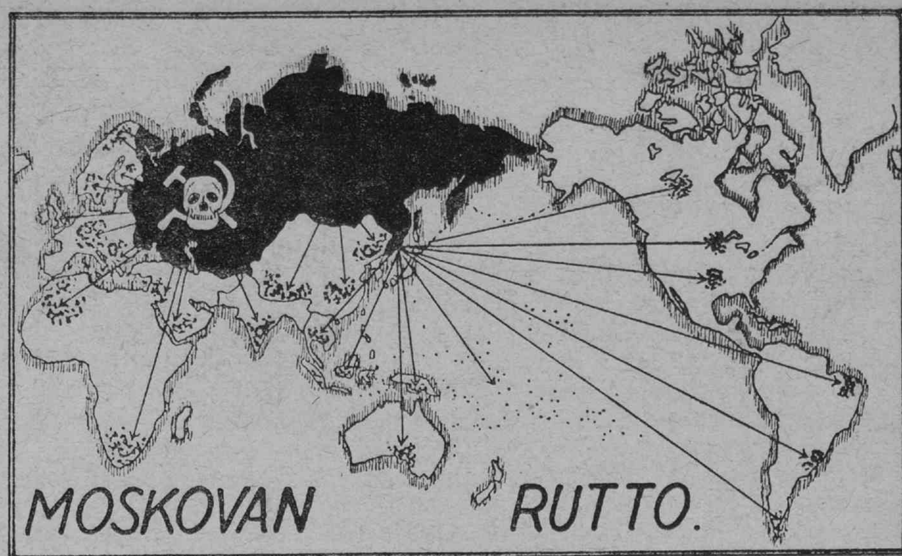
Neuvosto-Venäjän probleemi on yli 13 vuotta askarruttanut eurooppalaista diplomatiaa, jonka kehitys luonnollisista syistä on riippunut huomattavassa määrässä ensinmainitusta. Kun havaittiin, että ei ollut mahdollista palauttaa Venäjälle ennen bolshevikivallankumousta vallinnutta hallitusjärjestelmää, joka ei olisi ollut sopusoinnussa Europan tasapainopolitiikan kanssa, nimenomaan mitä tulee Saksan kysymykseen, rajoittui Länsi-Europan valtioiden politiikka pyrkimykseen katkoa bolshevikien propagandan lonkeroita maapallon eri puolilla ja saada punaisen internationalen toimintapiiri rajoitetuksi vain Neuvosto-Venäjään tarkoituksena antaa bolshevismin luhistua omaan mahdottomuuteensa ja siten vähitellen valmistaa maaperää valtiomuodolle, jonka Europan muut maat voisivat hyväksyä. Europan valtioiden väliintulo, interventio, olisi kylläkin ollut mahdollista vv. 1920—21 Puolan kamppailun yhteydessä, mutta Europan valtiomiehet eivät uskaltaneet lähettää tuleen sodan juuri väsyttämiä joukkoja, jonka lisäksi eri maiden sisäpoliittinen tilanne sitoi asianomaisten hallitusten kädet. Sitäpaitsi pelotti johtavia poliitikkoja se historiankokemus, mikä aikoinaan saatiin Venäjälle hyökkäämisestä. Näissä tilanteissa Moskovan johtajat saivat, ollen rauhassa ulkonaisilta hyökkäyksiltä, tilaisuuden järjestää maansa sisäisiä asioita ja luoda sotilaallisen mahdin, joka on ollut riittävän suuri pitämään kurissa laajassa maassa helposti nousevat kuohuvat ainekset. Pitämällä yllä rivakkaa, järjestelmällistä punapropagandaa eri maissa ja lisäämällä niitten tuleen hyviä sytykkeitä koettivat bolshevikijohtajat kääntää yleisen huomion pois Venäjän omista oloista, ja tämä suurin piirtein heille onnistuikin.

Viisivuotissuunnitelman asteettainen kehittyminen ja ennenkaikkea neuvostolan häikäilemätön dumpingsysteemi kääntävät nyt maailman katseet Venäjään paljon enemmän kuin ennen, ja voimmepa sanoa, ettei Venäjän probleemi ole milloinkaan ollut niin aktuelli kuin juuri nyt. Itse Stalinin politiikan ajatus on suuremmoinen, vaikkakin sen toteutumismahdollisuuksiin nähden suhtauduttaisiinkin epäilevästi. Samalla kuin Europa kärsii mitä vaikeinta taloudellista pulaa, työntää aineellisessa suhteessa rikas, mutta tällä kerralla ryöstetty Venäjä maailman markkinoille viimeiset tuotantorippeensä pilkkahintaan ja häikäilemättömästi palottelee kansallisomaisuutta murtaakseen viimeisenkin aukon maailmanvallankumouksen voittoisalla tiellä — se on todellakin epätoivoista hasardipeliä, jossa bolshevikivalta on peliin pannut viimeisen panoksensa: ollakko vai ei olla? Käytännöllisesti katsoen tämä ei voi lopulta viedä muuhun kuin ilmeiseen itsemurhaan. Moskovalaiset kansanjohtajat ovat yliarvioineet porvarillisen yhteiskuntajärjestelmän voitonhimon ja toisaalta aliarvioineet vanhan kulttuurimaailman siveellisen vastustusvoiman. Täytyy myöntää, että Venäjän polkumyyntijärjestelmä on suuresti myötävaikuttanut talouspulaan niissä maissa, joiden vientiä tämän kautta on tukahutettu. Mutta Venäjän johtomiehet eivät ole ottaneet huomioon, että he tämän hävitystyönsä kautta ovat saaneet vastaansa yksimielisen mielipiteen, joka jo on käymäisillään heille ylivoimaiseksi. Joskin Europan valtiomiehillä aikaisemmin olikin erilaisia käsityksiä, mitä tulee bolshevismin kukistamisen muotoihin, niin nyttemmin on siinä suhteessa enää vain yksi mahdollisuus. Se on ehdoton boikottaus kaikkeen nähden, jolla on jotakin yhteyttä Neuvosto-Venäjän kanssa.

Näihin asti on konservatiivinen Englanti kauimmin epäröinyt tarttua reippaisiin otteisiin. Se riippuu siitä, että juutalaisten käsissä oleva suurkapitalismi on salaisesti suosinut venäläistä dumpingjärjestelmää. Nyt kuitenkin on vain ajankysymys, milloin Englannin politiikka tekee täyskäännöksen. Yleinen mielipide siellä vaatii jo voimakkaita toimenpiteitä Venäjän orjuuskomentoa vastaan, ja kun tämä mielipide saa vallan, voidaan pitää selviönä, että Venäjän dumpingjärjestelmä silloin on epäonnistunut ja jalat jättiläisen alta on lyöty poikki. Englannissa puhutaan jo lähestyvästä hallituspulasta, joka todennäköisesti tulee johtamaan siihen, että MacDonaldia seuraa konservatiivinen hallitus. Mitä tällainen hallitusvaihdos merkitsee Venäjän kysymykselle, sitä on vielä kokonaisuudessaan vaikea arvioida. Mutta meitä ei ihmetyttäisi, jos Venäjän taktiikkamestarit, aavistaen etukäteen tämän muutoksen, ryhtyisivät jo tekemään tehottomaksi uhkaavaa vaaraa. Onhan jo vissejä merkkejä siitä, että Venäjä parhaillaan on pyrkimässä yhteistoimintaan Suomen ja Ruotsin kanssa saadakseen ai-

Kuvassa vasemmalla nähdään maailmanvaltaa havittelevan neuvostoliiton alueellisesti jo laaja alku, oikealla leninismin propagandan märkäpesäkkeiden sijoitusta osottava kartta.

Molemmista kuvista ilmenee havainnollisesti punaisen caesarismin pelottava vaara.

kaan puutavaranvientisopimuksen. Täten se koettaa hyvissä ajoin iskeä paksun kiilan Englannin poliittiseen kehitykseen. Kun näin on, on meidän tiemme ilman muuta selvä. Maamme on jo riittävästi saanut kärsiä dumpingista, niin ettei asemamme enää voine sen enempää vaikeutua, vaikka Venäjä jatkaakin pitämäänsä peliä, vaikkapa vielä entistä häikäilemättömämmin. Jos kerran Englanti ottaa selvän kannan Venäjän puutavaravientiin nähden, merkitsee se meille vain asiamme paranemista, ja Venäjä saa itse kokea hasardipelinsä seuraukset. Pienenkin myönnytyksen antaminen ryssälle merkitsisi antautumistamme lopulta sen valtaan, ja Moskovan johtajillahan on aina mahdollisuuksia pelata selkämme takana omaan pussiinsa Venäjän tulevaan politiikkaan nähden on meidän ylläpidettävä selvänrealista politiikkaa.

Meidän on otettava huomioon, että Venäjän dumping tulee johtamaan fiaskoon, ja silloin ovat bolshevikit jo kärsineet toisen perusteellisen tappion. Toisaalta kansainvälisen proletariaatin avulla suunnitellun maailmanvallankumouksen romahtaminen, toisaalta romahdus, johon johtaisi dumpingin aikaansaama sekasorto porvarillisessa maailmassa. Mutta Venäjällä on vielä eräs mahdollisuus, ja sitä se tulee hyväkseen käyttämään yhtä häikäilemättömästi kuin edellämainittuja tekijöitäkin. Se on punainen armeija. Emme saa tuudittautua siihen toivoon, että Moskova jättäisi panematta maailmanpoliittiseen peliin tätä panostaan, ennenkuin punaiset johtajat lopullisesti ovat hävinneet politiikan areenalta. Nämä bolshevikidemagogit ovat tuijottaneet itsensä niin sokeiksi maailmanvallankumoukseen, etteivät he hetkeäkään epäile — jos muut tiet ovat tukossa — viimeisenä epätoivon otteenaan heittää miekkaansa vaakakuppiin, vaikkapa sitten koko Venäjän kansakunnan olemassaolon kustannuksella. Tätä mahdollisuutta varten on meidän valmistauduttava, ja tähän pitäisi koko europalaisen valtiomiestaidon kiinnittää katseensa voidakseen torjua sen suunnattoman vaaran, joka Aasiasta uhkaa länsimaita perikadolla.

Toisaalta emme saa koskaan kuvitella mielessämme Europan pelastuksen riippuvan siitä, että vanha panslavistinen Venäjä autettaisiin jaloilleen. Nyt elävien venäläisten emigranttien sukupolvi, joka isänmaahansa muutettuaan toivoo pääsevänsä johtoasemiin, ei ole, huolimatta maanpakolaiselämänsä koettelemuksista, päässyt niistä unelmista, jotka Pyhän Venäjän vallanpitäjiä hallitsivat, vaan he luulevat edelleenkin olevansa valitut Pietari Suuren testamentin toimeenpanijoiksi. Tällainen mahdollisuus, joka meidän myös on laskuissamme otettava huomioon, on, ei vain oman itsemme, vaan myös maailmanrauhan säilymisen kannalta yhtä suuri vaara kuin milloinkaan leniniläisten haaveilijain unelmat maailmanproletariaatin diktatuurista. Se kehitys, joka Venäjällä on käynyt ja edelleenkin jatkuu, on historiallinen välttämättömyys, jotta kaikki, mikä jollain muotoa on yhteydessä tsaarivallan kanssa, tulisi juurineen hävitetyksi. Venäjä ei voi koskaan rakentaa tulevaisuuttaan, ennenkuin tämä jättiläismäinen operatio on lopullisesti suoritettu ja venäläinen valtioruumis vapautettu niistä basillijoukkioista, jotka vielä siinä tuhoaan tekevät. Vaikkakin syvimmällä osanotolla seuraamme Venäjän kansan kärsimyksiä, on kuitenkin parempi, että se saavuttaa kohtalonsa, kuin että koko maailma vajoaa yöhön ja liekkeihin. Mahdollista, että nykyisen Venäjän raunioille kerran nousee valtakunta, jolle voimme luottamuksella ojentaa kätemme. Se saattaa ehkä tuntua hurskaalta toivomukselta, mutta historia on näyttänyt suurempiakin yllätyksiä, ja näitä yllätyksiä sillä voi vieläkin olla kädessään. Tapahtuuko tämä muutos verivirtojen vai pitkällisen, rakentavan kehityksen kautta — se jääköön historian ratkaistavaksi.

Vasemmisto ja taide

Kuten tunnettua, yrittää vasemmisto, jolle massojen suosio on kaikki kaikessa, tehdä innokasta solutustyötä m. m. urheiluväen keskuudessa. T.U.L:n saavutuksia ei voida kieltää, eikä tämän kirjoituksen tarkoituksena suinkaan ole määritellä, johtuvatko sikäläisten urheilijain joukkosiirtymiset puolueettomaan urheilujärjestöön siitä, että he älykkäinä miehinä ja naisina vähitellen ovat tulleet huomaamaan, millaista narripeliä heidän lahjoillansa pelataan ja millaisiksi propagandavälineiksi he ovat joutuneet itsekkäässä puolue-elämässä.

Tarkoitukseni on hiukan kosketella taiteen aloilla yritettyä solutustyötä, sen saavutuksia ja edellytyksiä.

Vasemmistolehtien palstoilta saa sangen usein lukea artikkeleita ja esseitä, joissa erikoisesti painostetaan sanaa työläistaiteilija. Määrittelelemättä säännöllisesti jää, millainen taiteilija n.k. työläistaiteilija oikeastaan on. Ainakaan ei häntä näissä kirjoitelmissa leimata dilettantiksi, joka esim. raskaan raadantansa lomassa olisi pystynyt valtaviin voimannäytteisiin taiteen alalla, eikä sellaiseen — esitellyistä yksilöistä puheen ollen — olisi millään tavoin ollut tilaisuuttakaan. (Viitataan esim. »Työväen Joululehden« esseihin). Jos työläistaiteilijalla tarkoitetaan taiteilijaa, joka tuotannossaan erikoisesti on esittänyt työtä, on itsestään selvää, miten provokatoorinen luonne tuollaisilla esseillä on. Se siitä.

Joku aika sitten yrittivät maassamme eräät enemmän tai vähemmän lahjakkaat kirjailijayksilöt kuuleman mukaan perustaa jonkinlaista »työläiskirjailijain liittoa«. Miten yritys on onnistunut, ei ole tiedossamme, enempää kuin sekään, mikä tuon liiton pohjimmaisena tarkoituksena oli. Jos se merkitsi klikittymistä taiteen nimissä yhteisen lipun alle määrittelemään yhteistä ohjelmaa, joutuu liiton puuhaajien taiteellinen omaperäisyys sangen outoon valoon, elleivät he ole siinä määrin kollektiivisten aatteitten läpitunkemia, ettei persoonallisuus merkitse heille mitään edes taiteessakaan. Jos näin on laita, olisi liiton syntyminen ja kuoleminen mielestäni suotavaa varoittavaksi esimerkiksi tuleville, selväpäisemmille kirjailijayksilöille. Jos suunnitellun ammattijärjestön tarkoituksena taas on ollut asianomaisten kirjailijain aineellisen toimeentulon turvaaminen, olisi heillä mielestäni syytä kiinnittää huomiota erääseen seikkaan, joka taiteellisissa piireissä on joltisenkin yksimielisesti leimattu yhdeksi heidän »maailmansa« suurimmista epäkohdista.

Se on vasemmistolehtien vierova ja vihamielinen suhtautuminen taiteeseemme.

Samaan aikaan, jolloin vasemmistolehdistö parhaillaan kalasteli laajempaa lukijakuntaa pitämällä suurta ääntä m.m. palkkojen pienuudesta, alkoi työväestö hienoksestaan vaatia äänenkannattajaltaan muutakin kuin marxilaisuuden jokapäiväistä leipää. Se vaati osuuttansa niistä nautinnoista, jota tämän maan todellinen köyhälistö, taiteilijakunta, saattoi meille tarjota. Suuret äänet palkkojen pienuudesta vaimenivat taiteilijan ollessa kysymyksessä. Hänen hädänalainen asemansa kyllä huomioitiin, mutta ei suinkaan lievennyksen merkeissä. Häntä nyljettiin sydämettömästi, koska tiedettiin, ettei hänellä ole voimaa lakkoilla. Hänen työnsä arvioitiin häpeämättömästi, ja kun hän sitten sortui, heitettiin hänet muitta mutkitta yli laidan. Esimerkkejä on lukuisasti, ja monta katkeraa katsetta suuntautuu sinne, missä todellinen nälkäpalkkajärjestelmä kukoistaa. Voin vakuuttaa, ettei taiteilijaa petetä juutalaisin kädenliikkein, ja että hänenkin matemaattisilla »lahjoillaan» pystytään ratkaisemaan, onko tuon nälkkäpalkkajärjestelmän lopettamiseen varaa vai eikö. Lisättäköön vielä, ettei kellään liene mitään sitä vastaan, jos joku yksilö, sanottakoon esim. sanomalehtimies, kohoaa höyhenpolstareille omalla nerollaan ja säästäväisyydellään, mutta jos tämä tapahtuu toisen nerouden ja henkisten kykyjen säälimättömän anastuksen avulla, luulisi unen noilla polstareilla muodostuvan levottomaksi, oli vatsa miten hyvässä kunnossa tahansa.

Vasemmistolehdet ovat pitäneet suurta melua lapualaisten tunnuslauseesta: Sanoista tekoihin. Suosittelen. Alas nälkäpalkkajärjestelmä!

T a i t e i t t e n h a r r a s t a j a.

Ne vekselit

Kevättalvella luimme suureksi suruksemme, että erään kansanliikkeemme johtajan vekseli oli jäänyt lunastamatta. „Hämeen Kansa" riensi uutista meille tiedottamaan. Olimme syvästi suruissamme, mutta emme voineet mitään sille, että hra Rieti Itkosen nimi esiintyi samalla protestilistalla parikin kertaa, vaikka emme kohteliaisuussyystä tulleet asiasta maininneeksi. Suuret herrat yleensä pitävät huolta siitä, että salat paljastuvat. Nyttemmin on tullut selväksi, että asianajaja Rieti Itkonen, jonka onnetonta kohtaloa me valitamme maalaisliittolaisiin veljiimme yhtyen, on tehnyt työttömiin työläisiin nähden kantansa melko selväksi. Sasukin, joka tunnetusti on valmis ryhtymään teoista sanoihin, valittaa ja silittää. Veljeyden merkki ja kaunis piirre. Rehellisyyshän se tämän maan taitaa periä, ainakin Siltasaarta myöten.

Kuinka olikaan kertomus: „Raiska ja malka"? (Viittaamme kirjoitukseemme: „Natsaijumiehiä kaulukseen kiinni". Joko riittää?)

Voi aikoja, voi tapoja!

Arv. Sinimustan palstoilla on usein näkynyt pieniä pätkiä tuosta Suomen räikemmästä antilapualaisesta sanomalehdestä, Turun Sanomista. Koskettelen seuraavassa vähän lähemmin yllämainitun lehden viimeaikaisia otteita ja »saavutuksia».

Kun n.s. »nyrkkivallanaika» viime kesänä Suomessa alkoi, «syttyi Turun Sanomain johtajien sydämissä pyhä viha niiden ennenkuulumattomien väkivallantekojen johdosta», joiden kohteeksi kotipolsumme joutuivat. Lehti näytti jo ennen talonpoikaismarssia oikean kantansa ja karvansa. Marssin aikana se pysyi hyvin hiljaisena, mutta pian huomasi tämä surullisen kuuluisa, täysipunainen ja vielä porvarilliseksi itseään nimittävä afäärilehti, että lakkautettujen kommunistilehtien tilaajat tarvitsevat myös hengen ravintoa ja päätoimittajan Amerikasta tultua voimallisen kiihoitus- ja parjaamistulvan Lapuan Liikettä vastaan.

Kommunistien tilaukset sen onnistuikin saada. Siitä olen vakuutettu, sillä tunnen kymmeniä perheitä, joihin nyt tulee Turun Sanomat entisen Tiedonantajan sijaan.

Toinen asia on, hyötyikö lehti siitä mitään. Jo kesällä alkoi maaseudulla kierrellä listoja, joihin tuhannet tilaajat panivat vastalauseensa lehden aitokommunistista kantaa vastaan, kieltämällä lähettämästä heille moista roskaa. Kieltoa tosin ei noudatettu, vaan lehti tuli vuoden loppuun asti, mutta tämän vuoden alusta on tilaajamäärä huomattavasti vähentynyt.

Erään T. S:n kirjapainon työmiehen mukaan on levikki pudonnut yli 30,000 kappaleesta 10,000:n.

Tämä on lehden omistajaa kovasti hermostuttanut, mutta kun Turun seudun Rintamamiesyhdistys joku aika takaperin lähetti kaikille isänmaallisille liikemiehille kehoituksen olla tukematta ilmoituksillaan Turun Sanomia, joutui hän aivan suunniltaan, ja lehdessa nousi huikea hirmumyrsky »tämän ennenkuulumattoman röyhkeän, halpamaisen ja katalan» teon johdosta.

M u t t a s e l v ä h ä n o n, e t t ä n i i n s o s i a l i s t i m a i s e s t i i s ä n m a a l l i s t a k a n s a n l i i k e t t ä v a s t a a n t a i s t e l e v a a l e h t e ä e i k u k a a n r e h e l l i n e n k a n s a l a i n e n j a l i i k e m i e s v o i k a n n a t t a a.

Syksyllä ja talvella näkyi lehdessä kirjoituksia, joissa ehdotettin perustettavaksi joku »tasavaltalainen» vastajärjestö edesmenneen Suomen Lukon ja nyk. Lapuan Liikkeen vastapainoksi. Nimeksi olisi pantu komeasti »Suomen Voima», tai »Suomen Karhu». — Kirjoitukset olivat lähtöisin sosialistien paloartikkelipajasta Helsingistä.

Oikeutettu kauhtumus Turun Sanomia vastaan ilmeni m.m. Forssan retkeltä lähetetystä sähkösanomasta. Ja kovasti siellä Kauppiaskadulla pelättiin yhteen aikaan, koska piti palkata oikein poliiseita toimitusta ja kirjapainoa vartioimaan.

Ansiotta ei se lehti ole saanut Isvestijan nimeä.

Eräs pieni tapaus vielä:

Olin juttusissa erään leskirouvan kanssa, joka yksinomaan tilasi Turun Sanomia. Varsin kuvaavia olivat hänen tietonsa Lapuan Liikkeestä ja lapualaisista. Hän ei tiennyt, mitä ne oikein olivatkaan. Lehdessä oli ollut, että ne ovat kommunistejakin pahempia roistoja, jotka kyyditsevät, hakkaavat ja tappavat viattomia ihmisiä. Ja että jos Svinhufvud tulee presidentiksi, niin syttyy heti sota Neuvosto-Venäjän kanssa.

Kun selitin hänelle juurta jaksaen syyt kansanliikkeen syntymiseen, mainiten esim. uskonnon pilkan sekä työmaaterrorin, puhkesi hän itkuun ja selitti kyynelsilmin, että hänen nuorin poikansa, joka 19-vuotiaana oli ottanut osaa Aunuksen retkeen, oli saanut senjälkeen kokea niin kovaa painostusta työmailla sentähden, että harhailtuaan monet vuodet vainottuna paikasta toiseen, oli eksynyt lopulta rikosten teille, ja istui parhaillaan vankilassa niitä sovittamassa.

Vakavana kristittynä hän ihmetteli, kuinka sellaisia maan pelastajia kuin lapualaisia, voidaan niin soimata ja haukkua. Annoin hänelle vielä lapualaista kirjallisuutta luettavaksi, josta hän pääsi täyteen selvyyteen kansanliikkeen syntymisestä, kehityksestä ja saavutuksista.

Tämän opetuksen hän sanoi muistavansa iäti.

*

Eräs turkulainen antilapualainen kansakoulunopettaja väitti minulle kiven kovaan, että Kosolan ja Mannerheimin tarkoituksena oli kyydityksiä järjestämällä provosoida sota Suomen ja Neuvosto-Venäjän välille, ja saada ryssät siten alkamaan. Ja ne kyytimiehet ovat saaneet mukamas palkkaakin siitä.

No niin! Palkkaa ei ole vielä kaikille ehditty maksaa, mutta sekin saadaan, kunhan käräjät ehtivät jutut käsitellä.

Palkkaa odottaen: K a l e v i p o e g.
Kuritushuonekandidaatti.

Otteita

toim. Eerolaisen vastineesta raastuvanoikeudelle tunnetussa Aktivistin jutussa

— Jatkoa edell. numerosta. —

Voidaan mahdollisesti huomauttaa, että se seikka, että jätin etsivä Silanderin yksin Kosolan taloon ja lähdin omille teilleni, on osoitus syyllisyydestäni. Mutta asia on päinvastoin. Meninhän ilman kutsua nimismies Koron luokse asiassa kuulusteltavaksi, kun sain tietää, että nimismies Koro haluaisi kuulustella pankinjohtaja Nikulaa Aktivistin n:o 6:n johdosta. Tiesin, että pidätysmääräys, olkoonpa se kenen tahansa antama, oli laiton, koska maassa ei silloin ollut sotatilaa.

Pitääkö viranomaisen noudattaa lakia?

Poliittinen vastustaja voidaan sodanaikana ilman syytäkin vangita ja sulkea tyrmään, mutta ei rauhan aikana. Mitä syytä oli pitää vuorokausmääriä Kokkolan poliisilaitoksella toimittaja Viitaa ja Kivistä pidätettyinä syyttömästi? Koko se menettelytapa, jota Kokkolan poliisi on jutun tutkimuksissa noudattanut, on ollut laitonta, laittomia ovat olleet monet kotietsinnät, joita vieläpä yön aikanakin on rauhallisten ihmisten kodeissa toimitettu. Millä oikeudella poliisi tunkeutuu puhelinkeskuksiin urkkimaan puhelinsalaisuuksia, millä oikeudella poliisi tahtoo pidättää postikonttoreista ihmisten kirjeitä? Mihin lainpaikkaan viranomainen nojaa takavarikoidessaan kirjapainosta joukon ladottuja ilmoituksia, kirjasimia ja klisheitä, joiden omistajia ovat kirjapaino ja liikemiehiä ympäri Suomen? Mistä on poliisi saanut valtuudet ottaa haltuunsa luettelon lehden tilaajista ja pitää sitä takavarikossa — eiväthän tilaajat ole syypäitä siihen, mitä lehti kirjoittaa? Onko poliisi oikeutettu harjoittamaan kirjapainossa ennakkosensuuria valvoen, mitä painossa painetaan? Mistä yht'äkkiä on viranomaisille tullut tälläisia santarmiajan oikeuksia?

Olen viranomaisena joutunut kommunistilehtien lakkauttamisissa toimimaan useita kertoja, mutta lakia on pitänyt noudattaa. Ei niitä kommunistilehtiä ole määrännyt ministeri tai maakerra takavarikoitaviksi ilman muuta, vaan ek:n nimenomaisesta pyynnöstä, ei toimittajia ole määrätty milloinkaan pidätettäviksi, paitsi joissakin tapauksissa oikeuden päätöksellä ja silloinkin ainoastaan lehden vastaavan toimittajan, sensuurista puhumattakaan. Ei „Työn Äänen" toimituksesta pidetty huolta vielä senkään jälkeen, kun lapualaiset sen kirjapainon rikkoivat, vaan juuri äsken kommunistijuttujen esilläolessa Vaasan hovioikeudessa selvisi, että „Työn Äänessä" on sen jälkeenkin jatkuvasti pidetty salaisen kommunistipuolueen kokouksia. . — Jos kommunisteista olisi pidetty sitä huolta, mitä Vaasan läänin maaherra ja Kokkolan poliisimestari ovat pitäneet aktivisteista, ei meillä olisi vuosiin enää kommunisteja ollut, ei meillä olisi tarvittu paljon mustata Lapuan Liikettä, eikä meillä nyt olisi tätä oikeuden istuntoa. Kokkolan kaupungin poliisimestarin „S. Sosialidemokraatille" y. m. puoluelehdille antamat tiedot Aktivistin jutussa ovat törkeää provokatiota. Poliisi puhuu Aktivistin arkistosta ja salaisista säilytyslokeroista sekä hämmästyttävistä paljastuksista, mitkä koskevat Aktivistin avustajia. Sallittakoon minun totuuten nimessä sanoa, että kaikki nämä poliisin antamat tiedot ovat perättömiä. Kokkolan poliisi ei ole milloinkaan nähnyt Aktivistin arkistoa, eikä tule näkemäänkään ja eihän poliisilla ole mitään sen kanssa tekemistäkään. Poliisi on penkonut allekirjoittaneen toimituspöydän avonaiset laatikot ja löytänyt sieltä joukon paperikoriin tuomittuja kirjoituksia sekä numerossa 5 ja 6 käytettyjä käsikirjoituksia, jotka on ollut tarkoitus lähettää kirjoittajille takaisin. Keitä sitten nämä poliisin mainitsemat hämäräperäiset kirjoittajat ovat? Voin ilmoittaa, että heistä on 8 pappia, 4 maisteria, suojeluskuntien valistusohjaajia j. n. e. Onhan poliisilla näistä henkilöistä kyllä tiedot, koska sen hallussa on kirjoittajilta tulleita kirjeitä. Poliisi puhuu lapsellisuudesta arkiston järjestelyssä. Kun poliisi ei ole löytänyt mitään arkistoa. ei se voi arvostella sen järjestelyäkään.

Lapsellisuutta tässä jutussa on ollut eniten poliisin puolella, m.m. se pampuilla ja brovningeilla asestettu poliisijoukko, joka Kokkolan asemalla yön pimennossa kahdessa ketjussa, komentajanaan poliisimestari, odotti hetkeä, jolloin se voisi tehdä hyökkäyksen ja pahoinpidellä aktivisteja. Kansa oli siksi viisasta; ettei suonut poliisille tätä iloa eikä mennyt poliisin patukoitavaksi. „S. Sosialidemokraatti" julkaisi ihastuneena kyllä tämän sensatio-uutisen poliisiketjuista, jotka odottivat saavansa pieksää isänmaallista kansaa.

Mikä oli Aktivistin tehtävä?

Käsitän kyllä, mistä nämä ankarat vainotoimenpiteet ensimäistä Suomessa ilmestyvää aktivistien omaa lehteä vastaan johtuvat. Jos Aktivisti olisi kulkenut jonkun poliittisen puolueen siipien suojassa, olisi sen eläminen ollut varma. Jos Aktivisti olisi, samoin kuin puoluelehdetkin, kirjoitellut varoen ja totuutta kierrellen, olisi se saanut olla rauhassa. Aktivisti ei tehnyt niin, vaan se löi, kun lyömistä tarvittiin katsomatta, oliko lyötävä ministeri tai joku lunnettu rahamies. Aktivistilla oli käytettävissään henkilöitä ympäri Suomen, jotka jatkuvasti ilmoittivat monista mätäpaiseista, joita yhteiskunnassa yhä sallitaan. Aktivisti kirjoitti: Valtion lentokonetehtaalla on kaksi tusinaa kommunisteja työssä, kivääritehtaalla Jyväskylässä toimii S.K.P:n soluja, Valtion varatilintarkastaja on S.K.P:n tärkeimpiä johtomiehiä j.n.e. Ne olivat murheellisia totuuksia valtiovallalle ja puoluemiehille. Aktivisti vaati, että tutkimus on viipymättä toimitettava asiassa, joka koskee viiden Helsinkin rintamamiehen laitonta vangitsemista Ståhlbergin jutun yhteydessä. Mistä syystä raahattiin Suomen laivastoliiton puheenjohtaja, maisteri Ilmari Virkkala klo 24 yöllä vuoteestaan ja pidettiin 5 vrk. syyttömästi poliisityrmässä, miksi samassa paikassa allekirjoittanutta pahoinpideltiin? Miksi Vankeinhoitohallitus on kieltänyt vangeille antamasta „Ajan Sana-", „Hakkapeliitta-" ja „Aktivisti"-lehtiä, mutta kuitenkin „S. Sosialidemokraatti", „T.U.L.", „Työläisnuoriso" y.m. kommunisti- ja puolikommunistiset sanomalehdet ovat vangeille sallittua lukemista? Tälläisiin kysymyksiin lehti vaati vastausta kuitentenkaan saamatta sitä. Aktivistin viimeinen, ehkä suurimpia pahoja töitä oli se, että lehti hyökkäsi S. Vientiyhdistyksen ja Keskuskauppakamarin äänenkannattajan „Suomen Ulkomaan Kauppa"-nimisen lehden kimppuun. Mainittu lehti toimi nimittäin vasemmistolaisessa hengessä ja kehuskeli etusivullaan „S. Sosialidemokraatin" tärkeyttä liike-elämässä sekä Neuvosto-Venäjän kauppasuhteiden suur-merkityksellisyyttä Suomelle. Tällainen surullisten totuuksien paljastaminen johti siihen, että yleisesti sanottiin Aktivistin olleen liian „räikeän". Alaston totuus on katkeraa kuulla sille, jolla on paha omatunto, ja se tuntuu sivullisestakin räikeältä syystä, että tässä maassa ei koskaan ole julkisessa sanassa uskallettu totuutta julistaa. „Totuuden puhuja ei ole saanut yösijaa", kuten Aktivisti sattuvasti jo viime vuoden lopulla kirjoitti. Olen vahvasti

sitä mieltä, ettei mikään „Laukauksia"-kirjoitus ole ollut syynä Aktivistia vastaan kohdistettuun vainoon, vaan edelläesittämäni syyt.

Silmäyksiä vasemmistolehtiin.

Joskaan ei vastuuta vähennä se, mitä muut lehdet kirjoittavat, saanen silti esittää joitakin otteita „S. Sosialidemokraatista". Ikävä vain ettei minulla ole ollut käytettävissä kuin yksi lehden numero, nim. viime helmikuun 18 päivältä. Siinä yhdessä ainoassa numerossa löytyi jo 4 kohtaa, jotka Suomen lain mukaan ovat rikollisia ja rangaistavia. Minä voin vakuudeksi jättää oikeudelle kaksi leikkelettä k. o. numerosta: 1) kuvan, jossa Kosola browninki vyöllä taluttaa vastavalittua presidenttiä aasin selässä helvettiin, ja aasin hännässä riippuu lippu kirjoituksella „Svenska Folkpartiet", 2) kirjoituksen otsikolla „Kansakoululapsia sankaripatsaalla laulamassa". Siinä kehoitetaan eroittamaan valkoinen opettajatar, joka vie lapsia laulamaan vapaussodan sankaripatsaalle, ja toivotaan, että lapsia pitäisi päinvastoin laulattaa punaisten murhamiesten haudoilla. Siis vainajien muiston törkeää häpäisemistä ja rikoksen ylistelyä. Tämä samaan aikaan, jolloin valkoinen mies saa vastata siitä, että on ylistänyt kansalaissankariemme jaloa muistoa. Tämä on törkeää leikittelyä isänmaallisten miesten kärsivällisyydellä, se on sellaista kansanrauhoittamista, joka joskus kostaa itse itsensä.

Olen vielä pakotettu koskettelemaan puoluelehtien osuutta tässä Aktivistin jutussa. Kun lehden numero 6 juhlallisin menoin takavarikoitiin, huusivat puoluelehdet äänensä käheiksi: Ristiinnaulitse! „Ilkka" kirjoitti: „Karkurit kiinni!" Lehden päätoimittaja ei enää muistanut, että jo ennen L. L:n syntymistä hän oli m. m. allekirjoittaneen kanssa salahommissa tätä lainalaista yhteiskuntaa s. o. kommunismia vastaan, mutta hän olikin silloin kansakoulunopettaja, joka kirjoitti „Maakunnan sinetin" Hakkapeliittaan. — Vasemmistolehdet tanssivat riemuissaan tunnuksena „Aktivisti häpeäpaalussa". Aktivisteistakin jo jokunen horjahti suuret äänet kuullessaan ja sen jälkeen alkoivat vanhaan tapaan ministereiden ja maaherrojen väliset puhelinsoitot, poliisitarkastaja ja etsivät liikkeellä ja lopuksi tämä oikeudenkäynti. Minusta tuntuu, että puoluelehtien hätähuudoilla ja viranomaisten toimenpiteillä on jotakin yhteistä — jos sitä voisi sanoa Aktivistin hautajaisten valmisteluksi. Tästä huolimatta on minulla vielä vakaumus, ettei oikeus ole antanut suurten äänten vaikuttaa itseensä. Voin vakuuttaa oikeudelle, että Aktivistilla on paljon puoltajiakin, vaikkei otettaisi huomioon „Sini-Mustat" koululaisjärjestöä, joka, kunnia nuorison, säilytti päänsä kylmänä. Ikävä asema oikeudella yleensä on, silloin kun se saatetaan politiikan välikappaleeksi, aivan kuten Turun hovioikeudella Pekkala & Rötkön jutussa. Silmäys vasemmisto-sanomalehdistöön riittää osoittamaan, että ne ilman muuta tahtovat pitää mainittua oikeutta tahallisen väärän tuomion langettajana. Allekirjoittaneen saama 10 kk. kuritushuonerangaistus on kuitenkin pienenä lohdutuksena heidän harmiinsa, mutta se ei tyydytä heitä.

Kosketeltuaan sitten m. m. maalaisliittolaisen „Itä-Savon" arvostelua hovioikeuden päätöksestä jatkui vastine:

Miten kommunisteja on kohdeltu?

Minun on pakko poliittisista jutuista puheenaollen elävin esimerkein todistaa, että tässä maassa on tuomioita langetettu kunakin aikana vallitsevan poliittisen tilanteen mukaan. V. 1929 keväällä, jolloin kommunismi eli voimakkaimpana Suomessa, oli kommunisteilla rajaton sananvapaus. Silloin m.m. Vaasan läänissä 30-henkinen kommunistijoukko esitti joukkolausuntaa L. L. L. — (Lenin — Liebknecht — Luxenburg) viikolla. Esityksen sisältö oli seuraava: lakot, poliittiset murhat, tehtaitten räjäyttämiset ovat alkuvalmisteluja, mutta ne eivät riitä. Päämääränä tulee olla vallankumous. Esityksessä olivat m.m. seuraavat kohdat: Dynamiittia koneisiin, tehtaat yöllä ilmaan lennättäkää .... aseita hankkikaa, kaupungintaloon hyökätkää. Sotahuuto: Voitto on meidän! Vaasan raastuvaonoikeus, sama oikeus, joka tuomitsi kirjapainonsärkijät, käsitteli tätä juttua. Oikeus sai kesken jutun käsittelyä sähkösanoman Saksasta preletaarikirjailija Ernst Tollerilta ja uhattiin siinä oikeutta, jos se tuomitsee syylliset. Seuraavassa oikeuden istunnossa vapautettiin kaikki vastaajat edesvastuusta. Haluaisin nyt nähdä nämä 30 kommunistia syytteessä tai vielä mieluummin olisin nähnyt heidät syytteessä viime kesänä ja olen vuoren varma siitä, että heidät olisi tuomittu ankaraan rangaistukseen yllytyksestä julkiseen kapinaan.

Loppuhavaintoja.

Aktivistia vastaan nostetulle jutulle on valittu sopiva hetki ja koetetaan käyttää tätä juttua välikappaleena kansan rauhoittamisessa, sitäkin suuremmalla syyllä, kun isänmaallinen kansa jo puolittain lepää laakereillaan uskoen, että kommunismin jonkunaikaa kestää nuoleskella kesäisiä haavojaan. Viime kesänä ei tällaista syytettä Aktivistia vastaan olisi nostettu. Allekirjoittaneen jälleen uhriksi valitseminen on myöshin hyvin toimitettu, sillä onhan minulla jo ennestään 10 kk. kuritushuonetuomio ja toistakymmentä muilutusjuttua vielä vastaamatta. Valttina on myöskin käytetty sitä, että eräät määrätyt henkilöt ovat eronneet lehden toimituksesta tai sanoutuneet irti tästä asiasta, teko, joka on hienoa diplomatiaa. Se on isänmaallisuuden kannalta katsoen valitettavaa ja osoittaa sitä, että moni voi kerskua isänmaallisuudellaan, mutta ei vanhurskaudellaan, jota nyt, kuten monasti ennenkin, olisi tarvittu.

Tämän oikeusjutun vireillepanemiseen on ollut myöskin yhtenä tosiasiallisena syynä maassa presidentinvaalin edellä vallinnut kireä poliittinen tilanne. Poliittinen tilanne vaati valtiovallan puolelta joitakin „ripeitä otteita", kuten vasemmistolehdet tapaavat sanoa, ja uhriksi valittiin vihattu, mutta myös paljon pidetty Aktivisti-lehti. Jos oikeus näkee oikeaksi siunata tämän valtiovallan toimenpiteen, niin on se monessa suhteessa merkillinen prejudikaatti. Lainhan pitäisi olla valtiovallankin yläpuolella.

Arv. herrat, jos teille on epätietoista, mistä syystä olen aktivisti, voin sen muutamalla sanalla selittää. Jos v. 1918 keväällä palasitte vapaussodasta ja näitte sosialidemokraattien ja ryssien putipuhtaaksi ryöstämän kotinne ja omaisenne joko murhattuina tai rääkättyinä, olisitte varmasti katkera sellaista yhteiskuntaa vastaan, joka antaa jälleen tilaisuuden sellaisille aineksille toimia. Tehkää kuusi vuotta kommunistivastaista työtä ja palkkioksi löydätte itsenne poliisien pahoinpitelemänä vankilasta, ja varmasti silloin kapinoitte mielessänne. Pankaa omaisuutenne, toimeentulonne ja maineenne sekä virkanne isänmaan alttarille ja marssikaa vankilaan, missä kuulette palkkioksi kommunistien huutelevan: „Lapuan roisto" j. n. e. — ette varmaankaan ole silloin mielessänne kapinoimatta tätä yhteiskuntaa vastaan, joka näin on osanne järjestänyt — ette myöskään mielellänne makaa sellaisten poliisilaitosten tyrmissä, joissa palvelee punaisia poliisimiehiä tai punaista poliisipäällystöä.

Minulla ei ole selitykseksi mitään muuta lisättävää, paitsi että en ole tehnyt mitään rikosta, vaan velvollisuuteni aktivistina aktivisti-vainajia kohtaan. Jos oikeus katsoo, että Schaumanin ja Sivenin muiston kunnioittaminen on rikos, katsoo se silloin myöskin heidän elämäntyönsä rikokseksi ja tuomitsee minut rikoksen ylistämisestä. Jos niin on, kärsin siitä mielihyvin rangaistuksen, mutta olen aina valmis niiden miesten kuvien alle kirjoittamaan „kunnia kunnian miehille". Ne sanat toistavat kaikki todelliset aktivistit vankilan uhallakin ja ne toistaa myöskin Suomen historia. Olen myöskin aina valmis toistamaan sen tosiasian, että samanlaisia miehiä jälleen tarvitaan, — niitä tarvittiin aikaisemmin, niitä tarvitaan tänään ja kipeämmin ehkä huomenna. Se on historiallinen totuus, jota ei pysty kumoamaan lain kirjain. Jos se sen kumoaa, hävittää laki silloin koko kansan tulevaisuuden.

Epä-isänmaallisen ja varsinkin punaisen sanomalehdistön parjaustulvan johdosta

Muutamia vuosia sitten ryhtyivät helsinkiläiset liikemiehet ilmoitussaartoon Tiedonantaja lehteä vastaan. Saarto ei sanottavasti vaikuttanut mainitun kommunistilehden ilmoituskantaan, sillähän oli oma vakinainen ilmoittajaryhmänsä, ja saarron julistaneet liikkeet eivät olleet siinä koskaan ilmoittaneetkaan. Ainoa tulos, mikä saarrosta ilmeni aluksi, oli elokuvateattereiden ilmoitusten häviäminen Tiedonantajasta. Mutta kommunistitpa ryhtyivät vastatoimenpiteeseen varsinkin elokuviin nähden. He pitivät »suuren« kokouksen, jossa julistivat puolestaan saartoon ne elokuvateatterit, jotka eivät ilmoittaneet T.T:ssa. Työväellä oli siihen aikaan omat elokuvansa Siltasaarella, ja se pelotti eräitä teattereitten omistajia, jotka tekivät niin raukkamaisesti, että menivät pokkuroimaan »syntejään« anteeksi ja alkoivat jälleen ilmoittaa Tiedonantajassa. Tekisi mieleni mainita noiden senaikuisten lavoniuslaisten nimetkin, mutta olkoon nyt tällä kertaa, riittää, kun herrat tietävät, että tapaus vielä muistetaan muuallakin kuin Söörnäisissä.

Siihen se suurella touhulla aloitettu saartohomma hupenikin. Ilmoittajamme olivat silloin, kuten vielä nytkin, kirjavaa joukkoa Toivoin, että punaisen lehdistön hillitön käyttäytyminen nykyhetken suurien tapahtumien aikana olisi palauttanut heille järkeä päähän, mutta ei, toivoni oli turha. Katselkaamme kuinka ilettävän runsaasti hyvämaineiset helsinkiläiset toiminimet nykyäänkin ilmoittavat Tiedonantajan rintaperillisessä »S. Sosialidemokraatissa«. Eikö noita ilmoittajia tosiaan hävetä! Ovatko he sen lisäksi niin yksinkertaisia, etteivät huomaa siten p i t ä v ä n s ä y l l ä lehteä, joka kynsin hampain taistelee yhteiskunnan tervehdyttämistä ja yksityisyritteliäisyyttä vastaan. Eivätkö nuo ilmoittajat todellakaan huomaa, että he noilla kannatusmaksuillaan auttavat punaisia kaivamaan hautaa juuri — heille!

Muistakaamme, minkälaista kieltä mainittu lehti on viime aikoina käyttänyt. Pahoittelen, ettei hallussani tällä haavaa ole yhtään »Sos-demin« numeroa, josta voisin kopioida parikymmentä törkeintä otsaketta.

Minkälaisen metelin »Sos-dem.« nostikaan ryssien noottiripulin aikana. Rivien välistä voi selvästi lukea: No, nyt tulee polsuveli ja tekee nuuskaa lahtareista. Haa! Mekin pääsemme vuorollamme valtaan tässä maassa! Sosialistit suorastaan herkuttelivat moisella toivollaan, odottivat ryssän tuloa kuin juutalaiset uutta messiasta. Innostuksella olisivat he ottaneet teurastajansa vastaan muistamatta lainkaan Georgian sosialistien kohtaloa, josta polyteekkarien kuulu vaalimainos Hakaniemessä terveellisellä tavalla heitä yritti muistuttaa. Sellaista se sosialistien paljon kehuttu isänmaanrakkaus ja maanpuolustustahto oli ja on edelleen. »Sosialidemokraatti« itki verikyyneleitä loukatun neuvosto-helvetin puolesta. Mikä pettymys, kun ryssä ei tullut — sormiaan polttamaan. Ryssä oli sittenkin viisampi kuin herrat Siltasaarella otaksuivat sen aikaisempien (vuoden 1918) kokemusten nojalla olevan.

Jotkut ruotsinmaalaiset sosialisti-, jopa eräät »porvari«-lehdetkin kirjoittivat samaan aikaan, että Ruotsin olisi puututtava asioiden kulkuun Suomessa, siis suorastaan vaativat hallitustaan puuttumaan maamme sisäisiin asioihin ilman syytä. Se oli jo sellaisenaan loukkaus kansallistuntoamme kohtaan ja olisi jo edellyttänyt nootin meidän puoleltamme, mutta eihän hallituksemme sairastakaan noottiripulia niinkuin ryssän hallitus. »Sosialidemokraatti« riensi tietysti tekemään tästä ruotsalaisten punikkilehtien solvaavasta leuhkimisesta suuren numeron. — Se oli selvä »kansallistunnon« ilmaisu, joka osoittaa selvästi, mikä mainittu »Uus Isvestija« on! Mitähän sen toimittajat arvelivat saadessaan »Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning'istä« lukea terveen ruotsalaisen mielipiteen moisesta naapurin ärsyttämisestä, mihin ruotsalaiset parjaajamme tekivät itsensä syypäiksi. Mainittu göteporilainen suurlehti kirjoitti asiasta paheksuvasti, m.m. kysyen ruotsalaisilta sosisialisteilta, millä tavoin Ruotsin olisi Suomen asioihin ollut puututtava. Ehkäpä nootilla? Mutta ellei nootti olisi auttanut, olisiko sitten ollut julistettava sota Suomea vastaan, kun sikäl. sosialistit ensin olisivat saaneet Ruotsin puolustuslaitoksen sellaiseen kuntoon, että Ruotsi todennäköisesti olisi saanut sellaisessa sodassa selkäänsä!? Se on jo reilusti sanottu ruotsalaiseksi lau-unnoksi. Siinä annetaan tunnustus sotilaalliselle mahdillemme, ja sitä eivät kotipolsumme ole koskaan tehneet. Tuosta ruotsalaisen lehden lausunnosta huokuu suurempi kunnioitus Suomea kohtaan, kuin mitä »Sosialidemokraatissa« koskaan voi tulla kysymykseen.

Entä sosialistien levittämä huhu, että jos lapualaiset jatkaisivat toimenpiteitään Ståhlbergia y. m. vastaan, niin ryssät lähettäisivät laivastonsa Helsingin edustalle rauhoittamaan maata ja viemään näitä vaaleanpunaisia »porvareita« turvaan Venäjälle. (Arvattavasti pakkotöihin Karjalaan, mahdollisesti oikein pikkupomon virkaan).

Säännöllisesti joka numerossaan »Sosialidemokraatti« saa säälittäviä raivokohtauksia, jotka jättävät »Turun Sanomat«, »Etelä-Saimaan« y.m. huomattavasti jälkeensä.

Ja tuossa lehdessä ilmoitetaan. Kuinkahan kauan »Sosialidemokraatti« komeilisi 8—12 sivuisilla numeroilla, jos porvarillisten liikkeiden kannatusilmoitukset siinä lopetettaisiin. Luulen, että suomalainen työmies pian kyllästyisi moista »Totuuden Torvea« ylläpitämään.

„Sinimustain“ silmäkulmasta

Koko L. L:n olemassaoloajanhan on käynyt katkera taistelu kaikkia sen ilmenemismuotoja vastaan suurimmalta osalta punaisten siltasaarelaisten johdolla. On hyökätty kaikilla rintamanosilla, tuhlattu painomustetta hirmuisia määriä sen mustaamiseksi, käytetty yleensä kaikkia mahdollisia ja mahdottomia keinoja, ja kaiken tuloksena on ollut ja on oleva +—0.

Ja nyt lopuksi, eikä suinkaan vähimmin on mustattu oppikoululaisten keskuuteen levinneitä „Sinimusta“-kerhoja. Ja tässäkin taistelussa on käytetty keinoja, joista nyt teen parhaani mukaan selkoa.

Olen itse ollut mukana perustamassa X:n oppikoululle „Sinimustia“. Koulun johto antoi verrattain myötämielisen hyväksymisen poikien aikeille, kerho saatiin pystyyn, ja jäseniä tuli verrattain paljon. Sinimustat olivat hyvinkin toivorikkaita tulevaisuuteen nähden ja toiminta alkoi. Mutta pian tuli näennäinen este. Paikkakunnalla oli erään puolueen paikallisosaston kokous, jossa istui muutamia koulun johtokunnankin jäseniä, arvostelemassa parhaan kykynsä mukaan menneitä presidentinvaaleja ja keskustelemassa yleensä tämän maailman menoista. Ja tässä samassa kokouksessa tehtiin itse asiassa hyvin naivit ponnet, joiden ytimenä oli saattaa Sinimustien toiminta loppumaan.

Pian tämän jälkeen ilmoitettiin keskikoulun Sinimustille johtokunnan päättäneen kieltää Sinimustien toiminnan. Katsottiin muka, ettei oikeaa isänmaallista mielialaa ylläpidetä sellaisilla eleillä kuin Sinimustain toiminnassa on ollut havaittavissa. Sen kaikki käsittivät. Mutta yksi asia jäi jokaisen mieltä painamaan. Ja se oli tämä: Oliko se koulun johtokunta vai mikä, joka teki tämän aloitteen ja vei sen perille? Ja minä vastaan kaikkien X:n Sinimustain puolesta: Se ei ollut koulun johtokunnan teko, vaan se oli poliittisen puolueen paikallisosasto, joka puuttui näin kovakouraisesti koulun sisäisiin asioihin. Ja vielä enemmän: Kerho oli puhtaasti erillinen toverikunnasta, siis koulun ulkopuolella, joten sinnekin asti ulottavat politiikan innostuttamat puoluepukarit toimintansa ja näennäisesti hyvällä menestyksellä. Onkohan ennen tapahtunut, että poliittiset puolueet päättävät ja määräävät koululaisten asioita. Tässä on kumminkin menty jo liian pitkälle. Johtokunta voi ehkä saada Sasu Punasen massoilta moraalista kannatusta, mutta siihen se kuivuukin.

Olen itse kuullut monen monta kertaa syytettävän sinimustia jonkun puoluehengen mukaan toimisesta. Mutta se on kertakaikkiaan, niin X:n oppikoulun johtokuntalaiset kuin muutkin, suuri erehdys. Sinimustat eivät toimi puoluehengessä, vaan se oli tässäkin tapauksessa koulun johtokunta, joka toimi puoluepyyteiden mukaan. Ja se oli juuri johtokunta, joka antoi „leipänsä puolesta taistelevan miehen“ agiteerata itsensä harhaan. Sinimustien toiminta loppui näennäisesti. Mutta sanotaanhan, että vastuksesta vauhti kiihtyy, ja niin kävi nytkin. „Leipänsä puolesta taisteleva mies“ taisi jo nauraa pirullisesti sydämessään, johtokunta taisi jo olla hyvillään teostaan ja yleensä kaikki „Antti Olevaiset“ taisivat tuntea olonsa perin mukavaksi. Olihan taas sekin urotyö tehty, ajattelivat he varmaan.

Mutta sinimustienkaan toiminta ei siinä silmänräpäyksessä loppunut. Jäseniä tuli päivä päivältä lisää. Tosin oli monen mieli katkerana, olipa vähällä syntyä vallattomuuksiakin, jotka nekin olisivat alunperin olleet samaisen johtokunnan syytä. Kokouksia ei tosin pidetty niin usein kuin ennen, mutta mieliala oli sitä korkeampi. Kaikki mystillisyyshän vetää poikaiässä puoleensa ja niin nytkin. Koulun johtokunta lisäsi tuntuvasti ‚Sinimustain‘ jäsenmäärää.

Ja nyt minä haluaisin saattaa kaikkien tämän lehden lukijain tietoon sen, että X:n oppikoulun asioista päätetään puoluepukarien kokouksissa. Se menee jo liian pitkälle. Toisin ajattelevia ei suvaita, ei ainakaan heidän kerhoaan koulun ulkopuolella. Valtion avustusta saavan koulun johtokunnan täytyy ehdottomasti toimia koulua ja ainakin oppilaita koskevissa asioissa täysin puolueettomasti. Vai kuuluvatko äänet Sirkuskadulta tänne X:ään asti. On suorastaan terroria, että koulun oppilaita ohjataan jonkun puolueen pyyteiden mukaan. Eikä se suinkaan ole sopivaa, sen käsittänee mainittu johtokuntakin.

Eräät samaisen kerhon pojat ovat kuraattoriinsa vedoten anoneet lupaa kerhon julkisen toiminnan alkamiseen, mutta vastausta ei ole kuulunut. Eikä luultavasti taida kuuluakaan. On kai johtokunta itsekin hävennyt intoilunsa tähden.

Muuan sinimustista.

Kannattaako »Sosialidemokraatissa« sitten ilmoittaa? En luule erikoisesti. Ainakin ilmoittaminen yksinomaan selvävärisissä porvarillisissa lehdissä tekisi saman palveluksen liikkeelle. «Sosialidemokraattihan« lakkaamatta toitottaa lukijainsa kurjaa asemaa. Otetaanpa kirjaimellisesti tuo väite ja katsotaan, vieläkö »Sos dem.« kehtaa haalia ilmoituksia »ostokykyisen« lukijakuntansa nimissä?!

Me voimme voimme yhdellä keinolla tehdä »Sosialidemokraatista« ja sen hengenheimolaisista lopun: Saartoon roskalehdet! Ei ainoatakaan ilmoitusta niille enää! Saartoon liikkeet y.m., jotka vastoin omaa parastaan niissä ilmoittavat.

Onhan ikuinen häpeä, että porvarien rahoilla pidetään sellaisia lehtiä yllä. Onhan se häpeä ilmoittajalle, häpeä maalle ja häpeä asiakkaalle, joka vielä sellaista liikettä käyttää.

Ilmoittajat, ymmärtäkää vihdoinkin, että oma etunne ja yhteiskunnan tulevaisuus velvoittaa teitä moisesta ilmoittelusta luopumaan. Sosialistinen yhteiskunta ei tule teitä suosimaan.

Kuluttaja.

Vastustajiemme taholta

on levitelty huhuja, että Sinimusta olisi yksityinen liikeyritys.

Saamme täten mitä jyrkimmin torjua tällaiset vastoin parempaa tietoa liikkeelle lasketut huhut ilmoittamalla, että lehtemme mahdollisesti tuottama nettovoitto jaetaan kokonaisuudessaan

Lapuan Liikkeen sekä Itä-Karjalan ja Inkerin kysymysten edelleenajamiseksi.

Lapualla huhtikuulla 1931.

SINIMUSTAN KUSTANTAJA.

Lapua 1931, Lapuan Kirjapaino